

„EDINOST“

Izhaja enkrat na dan, razen nedelj in praznikov, ob 4. uri popoldne.

Naročnina znaša:

za celo leto	24 kron
za pol leta	12 „
za četrt leta	6 „
za en mesec	2 kroni

Naročnino je plačevati naprej. Na naročbe brez priložene naročnine se ne upravlja ne ozira.

Po tobakarnah v Trstu se prodajo posamezne številke po 6 stotink (nove); izven Trsta pa po 8 stotink (nove).

Telefon Str. 870.

Edinost

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč.

Oglasi

se računajo po vrstah v petito. Za večkratno naročilo s primernim popustom. Poslana, osmrtnice in javne zahvale domači oglasi itd. se računajo po pogodbi.

Vsi dopisi naj se pošiljajo uredništvu. Nepravilni dopisi se ne sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnino, reklamacije in oglase sprejema upravništvo. Naročnino in oglase je plačevati loco Trst.

Uredništvo in tiskarna se nahajata v ulici Carintia št. 12. Upravništvo in sprejemanje inseratov v ulici Molin piccolo št. 3, II. nadst.

Izdajatelj in odgovorni urednik Fran Godnik.

Lastnik konsorcij lista „Edinost“.

Natisnila tiskarna konsorcija lista „Edinost“ v Trstu.

Spletke na Balkanu.

Na Dunaju.

Na šipčanskem prelazu v Bolgarski se vrše velike slavnosti; Bolgarska praznuje petindvajsetletnico svojega osvobođenja in slavi ob enem spomin »carja-osvoboditelja«, Aleksandra III. Za vsprejem ruskih gostov in za manevre, katerih se udeležuje skoro vsa bolgarska vojska, so se delale velike priprave. Iz programov, ki so jih priobčili listi, je bilo razvidno, da bo vsa slavnost izključno rusko-bolgarska. Zastopniki drugih držav niso bili povabljeni k manevrom; to je torej popolnoma slovansko »domače« slavlje.

Ali kdor čita nekatere bolgarske liste, bi skoro mislil, da med bolgarskim narodom ni posebnega navdušenja za te svečanosti; nekateri celo napadajo vladno, da je potrošila zanje preko 700.000 frankov, ki da bi se dali porabiti za druge potrebnejše stvari. »Rusofilstvo« je najhujša psovka, ki se je poslužujejo izvestni opozicijski listi proti vladi in beseda »rusofilstvo« ima v istem opozicijskem slovarju isti pomen kakor »izdajstvo«. Tako govorijo ljudje, ki so drugače popolnoma poštene Slovani in vse prej nego prijatelji nemškega zapada. Da se je tako zelo izgubila zavest slovanske vzajemnosti v nekaterih Bolgarih in celo zavest hvalečnosti do osvoboditelja, temu nis krive samo politične razmere (stališče ruske vlade v Firmiljanovi zadevi in v makedonskem vprašanju), temveč tudi v velikih meri tajne spletke, skriti vplivi, ki delujejo v temi in brez odgovornosti.

Sofijski list »Večernja Pošta« je priobčil pred nekaterimi dnevi članek, ki je vzbudil pozornost celo v inozemstvu. Odprl je pogled v delavnico tistih dvomljivih ekzistenc, ki živijo ob političnih intrigah, ob špijonažah za vse in proti vsem in ki jim je Balkan v svojem sedanjem nemirnem in negotovem stanju najpripravnější torišče. Oseba, s katero se bavi obširno »Večernja Pošta«, je sveda Žid in se piše — ime si je mislo nerodno »poslovaniti« — Vajsmann. Ne ve se natančno, ali je ruski, bolgarski, srbski ali avstrijski državljani, ve se pa, da je ruski, srbski in avstrijski špijon — kako prostora delokrog! Bolgarski list piše, da je Vajsmannova naloga, čuvati nad rusofilstvom bolgarske vlade in bolgarskega naroda; knez sam, bolgarska vlada in ruski diplomatski agent Bahmetjev so morali trpeti nadziranje

tega Žida, ki si je priredil v Sofiji celo agenturo. Izmišljal si je neko zaroto proti ruski agentu v Skoplju, Maškovu, in proti mitropolitu Firmiljanu. Da odkrije to »zaroto«, je dobil 50.000 rubljev — in si je kupil lepo hišo v Sofiji! Poleg nadziranja rusofilstva mu je izročeno tudi nadziranje makedonskega gibanja, t. j. umazano vohanstvo med makedonskimi rodoljubi, ki živijo v Sofiji. Vse to je bilo v Sofiji znano in tako nadziranje gotovo ni bilo na korist rusofilstvu med narodom in — na vladi, ki je morala trpeti, da se je Vajsmann norčeval celo — iz bolgarskih zakonov. Tako je poslal nekoga defraudanta, Žida, ki bi bil moral v zapor, preko meje, kakor svojega »kurirja«, kateremu se ni smel skriviti las.

Toda Žid ni sleparil samo lahkoverne ruske vlade — poskusil je to z lepim uspehom tudi v Srbiji. Dal je napisati umazan pamflet proti kraljici Dragi, a na to je sporočil v Beligrad, da se v Sofiji tiska taka in taka brošura, a da bi se dalo vse »aranzirati« za kakih 40–50.000 frankov. Brošure proti osebam, ki se ne morejo braniti javno, so dober židovski »kšeft«. In dobil je zahtevani denar! Tiskarju je izročil 2000 frankov, ostalo pa je vtaknil lepo v žep... To so nekatera fakta, ki jih pripoveduje omenjeni bolgarski list. Obljubljuje pa še novih in zanimivejših.

Vajsmann je preganjal s svojim sovražstvom vsakogar, ki mu je bil nevaren, da ga razkrinka in da moti njegove »kroge«. Tako se mu je n. pr. posrečilo, da je bila prepovedana v Srbiji dunajska »Informacija«, ki mu je bila neprijetna. Zato ni čudno, da se je bolgarska javnost še le tako pozno začela baviti z njim, da si je pripovedoval javno svojim znancom po sofijskih kavarnah, da je on pravi ruski agent in da je oficijelni agent Bahmetjev pod njegovo kontrolo. To je bila morda njegova edina neprevidnost (ki pa je v ostalem lastnost vseh Židov), da se je preveč zavedal svoje moči.

Žalostno je, da morejo take temne ekzistence razpolagati z vplivom, ki ima naposled lahko pogubne posledice. Vajsmann ni edini, ki si je izvolil Balkan za torišče svojih skritih intrig in svoje spekulacije. Negotove razmere na slovanskem jugu so kakor ustvarjene za ljudi njegove vrste. »Večernja Pošta« pravi, da si je bil napravil kar cel »štab« tovarišev. To so paraziti na telesu balkanskega Slovanstva! Oni zastrupljajo zrak in kujejo nevarne spletke, da v slučaju ne-

mirov in iznenadenj ribarijo v kalnem. Bolgarski list je s svojim člankom odgrnil zelo bolečo in zelo — smradljivo rano na telesu balkanskega Slovanstva.

Politični pregled.

V Trstu, 1. oktobra 1902.

Pogajanja med Avstrijo in Ogrsko. Noben moment ne bi mogel tako ostro označiti vse resnosti sedanje faze v pogajanjih, nego jo označuje dejstvo (kakor povdarja tudi »Neue Freie Presse«), da je težišče pogajanj prenešeno v cesarski dvor. Pod očmi vladarja ima priti do zadnje odločitve. Tri dni najmanj da se bodo vršile konference pod predsedstvom cesarjevim. Tem konferencam ni le namen — tako povdarja rečeni list — da obvestijo cesarja o sklenjenih dogovorih, ampak vladar hoče posredovalno poseči vmes ob onih točkah, glede katerih soglasje ni še doseženo. Ako mora posredovati krona, ker odgovorni ministri ne morejo priti do sporazumljenja, potem ni možno več dvomiti, da so trenutki resni. Konference da se bodo vršile tudi pod utisom nastopivše možnosti, da bo vsprejet nemški carinarski tarif, da nam je torej biti pripravljenim na hud atentat na naše življenske gospodarske interese. »Neue Freie Presse« pravi tudi, da pogajanja pridejo najbrže danes, v sredo, do zaključka; ne prorokuje pa nič: kakim uspehom?!

Tudi situacijsko poročilo v »Politiki« kaže na veliko resnost trenutkov. Kakor cesar neprestano deluje na to, da pride do nagodbe, tako da mu je tudi veliko ležeče na tem, da bo ista ratificirana od obeh parlamentov. Zato ni izključeno, da vladar zopet pozove k sebi nemške in češke voditelje, da jim prijavijo svoje sklepe glede na zasnovanje politične in parlamentarne bodočnosti. Tudi ministerski predsednik da bo klical Nemcem v spomin, da so v svojem znanem binkoštnem programu sami pripoznali opravičenost postulata glede češkega notranjega jezika.

Tako je poročevalec praškega lista čul iz vodilnih političnih krogov. Na toza devno vprašanje je dobil odgovor, da bo nagodba dekretirana s pomočjo § 14. in napoči sploh doba tega paragrafa za silo, ako se pokaže, da parlamenta ne moreta rešiti nagodbe. V tem slučaju da pride drugo uradno ministerstvo, ker vlada Koerberjeva vsled raznih podanih izjav ne more poseči po § 14. Tu pa pripoveduje

baronica z vzdihom. »To je, kar v prirodi najrajši gledam. Radi tega tako rada bivam v Winterhofu.

»Tudi jutra so tukaj prekrasna«, se je oglašil Alfred. »Uprav veličastno je gledati, ko solnce vstaja in pričenja obsevat Alpe... Ali, kdor želi videti to, mora vstati bolj rano«.

»Ne kakor naše mlade dame«, je dodala baronica in šla prva po poti, ki je vodila v park, a za njo drugi. Sicer je hodila vedno ona poslednja, da bi imela pred očmi svoje sumljivce.

»Jaz tako sladko spim zjutraj«, je rekla Ljubica, ki je stopala za baronico. »Tudi ti, Mely?«

»Kakor je«, je odgovorila Melita, ki je šla zadnja z Alfredom. »Večkrat vstajam tudi rano«.

»Tega še ni bilo tukaj«, je opomnil Alfred, vihave svoje lepe črne brke in motil jo iz pod očesa.

»Ravno jutri ustanem za rano«, mu je rekla Melita potihoma in hitro.

»Kedaj?«, je vprašal Alfred isto tako tiho.

»Ob peti uri bom v parku«.

dopisnik jako jako zanimivo reminiscenco iz dobe, ko je padlo ministerstvo Thunovo. Jeden konservativnih voditeljev je tedaj pred monarhom zastopal stališče, da po zmagi nemške obstrukcije bi bila nemška levica obvezana prevzeti vladno in dokazati vspešnost svoje politike. In ko je dotični parlamentarec nasvetoval cesarju, naj imenuje nemško levičarsko ministerstvo, je cesar odklonil to z besedami: »Za take eksperimente sem že prestar«. — Zaupnik praškega lista meni, da tudi ta tedanji izrek osvetljuje sedanjo situacijo.

Ta izrek cesarjev, o katerem poroča »Politika«, bi bil v soglasju z vslikom nekakega znanega državnika, ki je menil nekoč: Proti Nemcem je težko vladati v Avstriji, z njimi pa še teže.

In to je res. Zato je tudi jako nevaren eksperiment, dajati njim vso oblast v roke. Oni niso le nestrpni in nezmerni, ampak tudi grozno nestalni v svojih zahtevah in stališčih. S čemer so bili zadovoljni še danes, zamečejo že jutri. O tem nam je te dni podal kričeč izglede znani nemški prvak Prade. Ni Bog ve kako dolgo od tega, ko je povdarjal, da je zahteva po nemškem državnem jeziku neizvedljiva in je s tem implicite priznaval potrebo kakakega sporazumljenja s Čehi v jezikovnem pogledu.

Sedaj pa je slovesno izjavil v pogovoru s poročevalcem dunajskega lista »Die Zeit«, da Nemci ne privole Čehom notranjega jezika, tudi če se ustreže vsem postulatam Nemcev, ne izvemši drž. jezika. Tudi če dobijo torej celo to, kar se je še nedavno temu Pradeju samemu zdelo nemožno, še ne odnehajo Čehom. Ti poslednji pa izjavljajo soglasno, da brez notranjega jezika, brez zadovoljenja naroda češkega na to stran, ne bo nagodbe z Ogrsko. V ožgled takemu stanju stvari se pač ni čuditi, ako so začeli zopet govoriti o §. 14 in uradniškem ministerstvu, ki bo vladalo, morda sicer poleg parlamenta, ali brez ozira nanj!

Stvar je torej istotako enostavna, kakor nerazrešljiva: Nemci ne dovoli Čehom jezikovnih naredeb, Čehi pa brez teh ne dovoli nagodbe z Ogrsko. Kje je izhod iz tega »dilemma«?!

Tako se maščuje nad ustavo države kratkovidnost in lahkomiseljenost onih državnikov, ki so menili, da so z odpravo jezikovnih odredob rešili domovino, in ki menijo tudi sedaj, da z negovanjem nemške objestnosti vrše največje patrijotično delo!

»Bom čakal.«

»Moj Alfred«, se je lotila zopet Ljubica, »vstaja vedno jako rano. Pred peto uro«.

»Dokler vojak služi«, se je oglašila baronica, »stopajoča vedno naprej, naj ne menja nikdar reda v vstajanju, imali delo ali ne... Tudi moj pokojni se je držal tega pravila, a mi je drago, da se ga drži tudi Alfred.

Alfred se je res držal tega pravila. Po zmi in po letu je ustajal ob istej uri, vedno ob petih zjutraj, a se je tudi takoj oblekel. Za tem je hodil pregledovat v hlev k svojim konjem, da bi videl, je li se vrši vse tako, kakor je odredil on enkrat za vedno glede reda v hlevu, krmljenja in česanja konj. Potem je izhajal na izprehod, a tako razsvetljen in z velikim tekom se je vračal domov, kjer je zajutrkoval skupno z Ljubico, ki je do tedaj eladko spala. V Winterhofu, kjer je bilo več hlevov za konje in rogato živino, je imel zjutraj še več zabave in posla. V teh stvarih je bil v pomoč svojej teti, ki ni potrebovala niti, da bi hodila tja, kjer je pregledoval Alfred. (Pride še.)

PODLISTEK

105

MELITA.

Povest iz naše dobe.

Spisal Josip Evgen Tomič; prevedel Radl.

Drugi del.

VIII.

Ljubica ni nič slutila o vsem tem. Ona je bila srečna pri svojem možu, prijemala ga pod pazduho na sprahodih; ko sta sedela, se je stiskala k njemu, naslanjala svojo lepo glavo na njegove rame in mu zijala zaljubljeno v njegove mile črne oči, a on jo je, osobito v prisotnosti baronice, poglajal po njenih bujnih lasih ter jej govoril kako nežno ime. V takih slučajih se je, Meliti pomračil obraz in obračala je svoj pogled od mladih soprogov, da ne bi gledala prizora, radi katerega je vrela vsa kri v njej. A jezni Alfred je upiral va njo na skrivnem svoj poseči pogled, kakor da jej hoče reči: »Ne jezi se, Mely; ti veš, da mi to ne gre od srca; ali kaj hočem, jaz sem njen mož!«

Ali Mely se ni mogla umiriti. Ona je kipelala od strasti in se zaklinjala sama pri sebi, da jej ugrabi ljubezen, katere njegova

žena niti ne umeva prav, a njo bi napravila presrečno in blaženo.

Nekoga večera ob solnčnem zahodu so sedeli vsi štirji na terasi pred dvorom in se naslajali na krasnem prizoru planinskega žara. Donebni vrhunci Alp so sijali v rdečkasto-svitlem žaru. Visoki vrhovi planinski so se žarili v tem bajnem svitu, ki se je z največjih vrhuncev, kakor da struji z neba, prelival na nižje vrhove. Družba je motrila s začudenjem ta prirodni pojav, vzbujajoči v človeku neko navdušujočo, svečano razburjenost. Baronica ga je neštevilnokrat motrila in pojav je bil njej vedno nov in prezanimiv. Tudi sedaj je bila vsa navdušena ter je z veliko živahnostjo razkazovala svojeje deci in Meliti prelivanje žara v živjše in slabejše barve na pojeinih vrhovih in planinskih čerinah, katere je poznala vse po imenu. V njenej fantaziji je bil danes žar tako močan, da se jej je zdelo, da planina v resnici gori in razžarena diha, kakor da bi se hotela razleteti.

Ostali so skupno na terasi, dokler se ni žar popolnoma pozgubil in se planine pokazale z nova v svojem resnem, temnem liku.

»Škoda, da tako kratko traja!«, je rekla

Prvorojenček prestolonaslednika in Madjari. Soprog našega prestolonaslednika, nadvojvode Frana Ferdinanda, je povila prvorojenčka — sina. Kakor znano, se je moral nadvojvoda pred svojo poroko z grofico Kotek odpovedati pravici do prestolonasledstva za otroke, ki utegnejo priti iz tega zakona.

Povodom rojstva prvorojenčka pa se oglašajo madjarski opozicijski listi s članki, v katerih izvajajo, da Madjari ne priznavajo one odpovedi, da ista ne velja po zakonih Ogrske ter smatrajo novorojenega sinčka nadvojvode kraljevim princem in zakonitim prestolonaslednikom. »Egyertes« pravi naravnost, da rodbinski zakoni dinastije ne vežejo Ogrske. Pozitivno ogrsko pravo da ne pozna nobenih neenakosti, niti ne neenakorodnih zakonov. Ogrska da more proglašati svojim kraljem onega, o katerem sodi, da ima pravico do tega v soglasju z fundamentalnimi zakoni.

Ni izključeno, da si podobno stališče — kakor Madjari — prisvojita še druga dva naroda, ki svoje narodne aspiracije izvajata iz državnega prava: Čehi in Hrvatje.

Vsakako nam nastop opozicijskega novinarstva madjarkega utegne prinesiti jako zanimivo javno diskuzijo, kajti ni dvomiti, da bodo oficiozna avstrijska glasila primerno reagirala proti stališču opozicijskih madjarskih novic. Opravičena pa je radovednost, na kako stališče se postavijo vladne novine na Ogrskem, oziroma: kako bodo balancirale med oziri navzgoraj in oziri na zdolaj, na tiste široke in — kakor znano — na vse strani brezobzirne plasti, katerih poklicani tolmači so ravno opozicijski listi?

Vladni zistem na Hrvaškem in umetniki. V »Information« čitamo dopis iz Dubrovnika, iz katerega posnemljemo, da se odlični hrvaški slikar Bukovac misli preseliti v Prago. Poslovivšemu se od svojega rojstnega mesta Starega Dubrovnika mu je prebivalstvo priredilo prigrizno slavnost v slovo. V Dubrovniku samem pa mu pripravljajo velike ovacije.

Zabeleživši to, pravi dopisnik v »Information«, da je izseljevanje odličnih umetnikov iz Hrvaške žalostno in sramotilno spridevalo za hrvaško vladu, ki bi bila v prvi vrsti poklicana, da deželi ohrani domače umetnike. Poleg Bukovca so bili v novejši čas tudi drugi umetniki — in ravno najboljše moči — prisiljeni zapustiti svojo domovino, tako, da umetnostnega paviljona v Zagrebu skoro ne bodo imeli več za kaj rabiti.

Ima-li hrvaška vlada kakov razlog za tako zanemarjanje umetnikov? Nima ga nobenega! Kakor hrvaški umetniki v obče, tako se tudi na pr. Bukovac nimalo ne peča s politiko in ni dal hrvaški vladi nikakega povoda za nedobrohotnost, oziroma pretveze za zanemarjanje vladnih kulturnih dolžnosti. Po vsem tem se torej usiljuje misel, da zistem na Hrvaškem še ni zadovoljen s tem, da ovira politični razvoj Hrvaške in da kos za koščekom trže od nje narodne in državne samostalnosti, ampak da ga bode v oči tudi vsako vspevanja naroda na kulturnem, na umetniškem polju. Taki so sadovi zajednice med obema »bratskima narodoma«!

Slavje v soteski Šipka. Med ruskimi navzočimi vojaki je tudi sivih mož, ki so se sami udeležili tedanjih bojev. Povsodi je videti, kako ruski in bolgarski vojaki fraternizirajo med seboj. Med gosti je tudi soprog generala Ignatjeva v isti svetlosivi obleki, katero je nosila v vojni pred 25 leti kakor Samaritanka. Prvi dan velikih vaj, 20. septembra, so knežje osebe, ministri, veterani in navzoči Čehi položili vence na ruske grobove. Rusi so polni hvale o vedenju bolgarskih čet. Grof Ignatjev je izjavil na obedu dne 28. septembra: »Bolgarska, uravnana na znotraj, pod modrim vodstvom glavarja države, ob trajnem patrijotičnem vladanju in pod mogočeno zaščito Rusije, pričakuje slavne bodočnosti.«

Ruski listi povdarjajo seveda skozi in skozi mirni značaj teh slavnosti, vendar pa jim ne odrekajo velike pomembnosti. Petrograjske »Vjedomosti« menijo n. pr., da krivda ni na strani Rusije, ako ima slavje vzlic temu (svojemu mirovnemu značaju) vendar politično važnost in ako to — koga jezi! Rusija ne more za to, ako so stremljenja Slovanov po jedinstvu drugim neljuba. »Birževija Vjedomosti« žele, da bi to slavje druga slovaška plemena, ki se nadejajo boljše bodočnosti, navdala s srčnostjo in zaupanjem.

Tržaške vesti.

Mestni svet tržaški bo imel jutri, v četrtek, ob 7. uri zvečer svojo javno sejo. Na dnevnem redu bo med drugimi točkami tudi volitev I. podpredsednika in mestne delegacije.

Hinavei in podle duše! »Zopet se je dvignil klic protesta tudi od siromašnega ljudstva poljskega, podrejenega Prusiji. In mej tem, ko so se Poljaki podaniki moskovskega carstva večkrat uprli barbarstvu ruskega gospodovaleca — ali zastoj! —, pa se je ljudstvo v Poznanju, tlačeno od nemških oblasti, obrnilo do vse Evrope, da protestuje proti represalijam od strani funkcionarjev hiše Hohenzollernske. Proganjanja nemške vlade niso naperjena samo proti možkim, ampak tišče hudo tudi na otročiče. Otrokom se prepoveduje, — pridobivati si pouk v svojem materinem jeziku! A čnega, ki protestuje, ki učitelju odreka pokorščino, ne zapirajo le, ampak doletajo ga resne kazni, barbarstvo zlostavljanje. Palica je zopet v veljavi in malček mora trpeti najhujo kazen na svojem telesu. Italija, velikodušna kakor vsikdar, se je odzvala apelu Poljakov. In izjava protesta je bila v kratkem pokrita s tisočev podpisov. Sila indignacije civilizirane Evrope naj dovede do spoznanja prusko vlado, ki ne tak barbaričen način kaže svoje nadvladje nad siromašnimi sinovi Poljske.«

Tako je pisal minoli ponedeljek — veste kdo? Tržaški »Gazzettino«. Da, da, naš »Gazzettino« se pridružuje indignaciji vse civilizirane Evrope radi barbarskega postopanja Nemcev proti Poljakom! Wimmu, evropske civilizacije se »Gazzettino« zgraža, na tem, da Nemei niti prvega pouka ne privoščejo otrokom v materinem jeziku! »Gazzettino« označa barbarski način, na kateri Nemei postopajo proti Poljakom! Ibo teh vsklikov more biti zaključek jedinega, da signori, ki pišejo in vzdihujejo »Gazzettino«, kar gore za jednako pravico in svobodo vsem, da so odločno in brez vseh klavzul za to, da vsak otrok dobivaj prvi pouk v materinem jeziku, da se jim torej vidi barbarsko tudi to, da se niso osem tržaških Slovencev kruto odrekli ena sama berna ljudska šola in da proganjanje od strani gospodovalec signorije teži trdo tudi naše uboge nadolžna otročiče!

»Gazzettino« za pravico in proti proganjanju, »Gazzettino« za humaniteto in proti barbarstvu! O najkrvaveja ironija!

No, čajte! Isti »Gazzettino«, ki imenuje to »barbarstvo«, ako se deci v Poznanju odreka prvi pouk v materinščini, isti »Gazzettino« pričbuje v večrajšji številki članek, v katerem strupeno napada tisoče slovenskih starišev, ker zahtevajo slovensko ljudsko šolo, torej prav isto, kar »Gazzettino« prav iz sra privošča Poljakom: prvi pouk v materinem jeziku! Isti »Gazzettino«, ki se v imenu evropske civilizacije pridružuje zahtevi Poljakov v Poznanju, imenuje analogno zahtevo tržaških Slovencev — smešno! Isti »Gazzettino«, ki v imenu kulture in humanitete odobruje nastopanje poznanskih Poljakov, ošita tržaškim Slovincem — ki vendar na polju šolstva zahtevajo to isto kakor poznanski Poljaki! —, da sejejo nemir in da so prepotentni, ter psuje voditelje Slovencev, da so padli sem doli »da qualche spelonca boema«!

Isti »Gazzettino«, ki je toli navdušen za svobodo, pravico in humaniteto v — Poznanju, psuje naše poslance, ker so zaprosili vladiko tržaškega, naj bo dober in pravičen pastir tudi svojim slovenskim vernikom! Isti »Gazzettino«, ki se zgraža nad gospodovalnim narodom na Nemškem, ker daje poljski manjšini občutiti svojo moč, očita, recite laže, da je slovensko ljudstvo (ki je tu avtohtono) v Trstu le gost, ki naj se niti ne oglaš, ker to da je neodpustna predrznost. Isti »Gazzettino«, ki slavi velikodušje Italije, pokazano s tem, da je na tisoče Italijanov protestiralo proti postopanju Nemcev s Poljaki na polju šolstva, isti »Gazzettino« šeuva meščanstvo proti onim, »surovim prepotentnežem«, ki nabirajo podpise, sklicujejo shode, ulagajo proteste, spomenice na namestništvo, vladi — da bi prisilili občino, naj rede gada na svojih prsih!

Isti »Gazzettino«, ki ne nahaja dovolj ostrih besed, da bi zadostno grajal nemško vladu radi nje postopanja proti Poljakom, hvali avstrijsko vladu, da je odklonila »ab-

surdno in smešno zahtevo« tržaških Slovencev.

Potem pa laže »Gazzettino« prav na debelo. Vsakdo ve in vidi, da se slovenska duhovščina v okolici — tisto malo! kar je je še — in v Trstu nič ne utika, v politične boje, da je ne vidimo na nobenem shodu, da se povodom volilnih bojev vede skrajno rezervirano ter da prepušča vse to delo posvetnjakom.

Rečeno laško glasilo pa laže, da se naši voditelji v Trstu poslužujejo duhovščine za svoje agitacije! Tako biti resnici v obraz more pač le skrajna in absolutna brezvestnost, ki je tem grja v tem slučaju ko je na drugi strani neutajljiva resnica, da gospodovalec gospoda naravnost zahtevajo od mlade italijanske duhovščine, da mora delovati v z mislu njihove narodno-politične propagande, in da ti mladi reformatorji tudi ustrezajo tej zahtevi signorov na način, ki je naravnost nezduhljiv z apostolatom katoliškega duhovnika — z naukom, dobljenim od Krista: Učite vse narode, to je: Bodite dobroti in pravični vsi!

Kaj pravite, čitatelji; o tem navdušenju naših signorov za pravico, svobodo, humaniteto — v Poznanju? Ali se vam ne studijo ljudje, ki se vsemaj za pravico le tane in tedaj, ko njim samim ne treba biti pravičnimi? V Poznanju da — tam badi jednaka pravica vsem; tam je proganjanje šibkejšega najbrša stvar na svetu, tam je bruhalno barbarstvo, ako se otroku ne daje pouka v materinem jeziku.... Tam v Poznanju so naši Italijani tudi zastavljali pravičnosti in enakopravnosti! Saj to jih nič ne stane in delajo lahko lepo figuro pred svetom kakor glasniki najvzvišenejših idejalov človeštva.... Doma pa?! To je kaj drugega! Oni so pravični do ekseesa, ako la n j i m s a m i m n e t r e b a v r š i t i p r a v i c e ! ! Čim pa bi morali biti pravični oni sami, potem pa je oni, ki zahteva od njih pravice, prepotentnež, gad, katerega oni — ti veliki šlovekoljubi, ti paladini svobode, ti pionirji kulture — ne smejo greti na svojih prsih! Mleko pravičnega, humanega mišljeaja, katero ti ljudje toliko hvalijo — v Poznanju, se jim v Trstu kar pod rokami spreminja v strup!

Ali so to hinavei! Ali so to podle duše! Sram jih bilo!

Poziv g. Jernejčiču v Rojani! Gospa Jernejčič me v svojem poslanem v »Rdečem praporju« lažnjivec na vse strani in bljuva nanje svoje nelepe »fej«! Posebno pa meče svojo jazo na nekega »posredovalca«, ki se klati krog lažnjivk in posreduje te laži potem naprej v lažnjivo uredništvo »Elinosti«. On, mož, ki nikdar ne laže, ki se nikdar ne prepira z lažnjivimi babami in ki bi rad ves svet svaril, da se ne utika v stvari drugih tes da o njih molči — tak mož, kakor je g. Jernejčič, mora visoko držati poštenje in čast tudi drugih ljudi. Jaz pa, ki znam, da je g. Jernejčič v tej stvari krivo dolžil onega »posredovalca«, katerega sploh ni, a on vendar s prstom kaže nanj, pozivljam g. Jernejčiča, da pove z imenom, kdo je tisti »posredovalec«! Saj so sodrugi-socialisti sicer jako junaški ljudje.

In tak junak hoče menda biti tudi g. Jernejčič, zato se vendar ne bo hotel skrivati za dvomljivo namigovanje, kakor delajo tako »lažnjive babe«.

Na dan torej g. Jernejčič, z imenom »posredovalec« in »lažnjivec«! Ali pa priznajte dotični osebi, na katero namigujete, ustmeno, da ste se — uredali. Če ne, bomo govorili dalje.

»Posredovalec«.

Je-li res? Od zanesljive strani nam poročajo, da se je sprevednikom na novi openski železnici izrečno prepovedalo govoriti slovenski! In to — pod globo petih kron!

Ker je to, ako je resničen, nečuten, kričeč slučaj, ki bi zaslužil (ako, povdarjamo to, se naše poročilo izkaže resničnim) stroge reakcije od strani našega ljudstva — Upamo, da uprava dotične proge pojasni, oziroma prekliče to žaljenje in provokacijo, zalučano naši narodnosti v obraz.

Mi nismo zahtevali toliko! Nedavno temu smo bili mi priobčili notico, v kateri smo menili, naj bi o podiranju tistih starih bajt v ulici Torrente ne delali tako prahu, kar bi se lahko preprečilo s tem, da bi podiranjem mečili zidove.

Dva dni za nami je »Il Piccolo« objavil notico iste vsebine spremenivši le naslov. Ne prihaja nam na misel, da bi h-

teli trditi, da je »Piccolo« posnel našo notico; izključeno pa tudi ni, ker vemo, da pri »Piccolu« pazljivo čitajo naš list. No, fakt pa je ta, da sedaj možijo one podrtine. Ali sedaj segajo zopet predaleč: padli so iz ene skrajnosti v drugo. Nadzirajoči magistratni organi zahtevajo, da o podiranju ne sme biti prav nič prahu. To pa je zopet nemogoče, ker je dotično zidovje bilo tako staro, da je sestalo že malone iz samega prahu!

Mestne redarje naj bi raje poslali v staro mesto, da bi tam izčistili ulice, kar za- ložene z židovsko umazano kramarijo!

Kamenoseki v štrajku. Ker se niso gospodarji — »ponizali« niti toliko, da bi dali vsaj odgovor svojim delaveem-kamenosekom, zahtevajočim zboljšanje dosedanjih pamer, so kamenoseki z večrajšnjim dnevom stopili v štrajk.

Zaščitno pa je zopet postopanje »Piccola« ozirom na ta štrajk. Dočim je sedaj o vsakem štrajku prelival cele poplave — besed, pa to židovsko glasilo ozirom na štrajk kamenosekov molči kakor da je nemo. To je simptomatično! Tu mora biti nekaj, kar zidovstvu — smrdi! Ilo je res!

Mi se povrnemo k temu vprašanju, čim dobimo zaprosenih obvestil.

Vojna ladnja »Budenberga« pod poveljstvom kontreadmirala pl. Ripper-ja je priplula včeraj v našo luko, da prisustvuje spuščanju v morje vojne ladije »Babenberga«, ki se bo vrnilo v soboto, dne 4. t. m.

Kava na mesto prižgane jare. Glavno vodstvo javne dobrotvornosti je sklenilo, da od danes naprej bodo v mestni sirotišnici dobivali za zajutrek kavo mesto prižgane jare. S tem se povišajo stroški za 7500 K na leto.

Eksplozija imogenji. Sinoči okolo 8. ure je razpršila plinova cev v stamovanju predsednika mesne plinarne in mesnega svetovaleca, g. Benussi-ja v ulici dei Formi št. 26, III. nadstropje. V tistem času so bili doma soproga rečenega gospoda in službenici. Gospa Benussi se je podala v eno sobo z žveplenko v roki. To pa je povzročilo eksplozijo in hkratu je bila vsa soba v ognju. V sobi se je namreč nahajal plin. Eksplozija je porušila strop sobe in vsled tega je ogenj uderil tudi v IV. nadstropje. Prihitevši gasilci so pogasili ogenj. Soproga g. Benussi-ja je močno ranjena po obrazu in na nokah in ima ožgane lase.

Policijske vesti. Nadzornik javne razsvetljave je naznanil včeraj po ravnanstvu, da so minoli petek nepoznani zlikovci pobijali mestne svetiljke v ulici Media ter da so v ulici Campanile ukradli mrežico »Auer«.

Tvrdba »Schmeyer« je naznanila redarstvu, da so nepoznani lopovi ukradli z voza vrečo kave, vredno 44 kron.

Dražba premičnin. V četrtek, dne 2. okt. ob 10. uri predpoldne se bodo vse »auredne tuk. c. kr. okrajnega sodišča za civilne stvari vršile sledeča dražba premičnin: v ulici della Sanità št. 7, tiskarski stroji; v ulici della Zonta št. 3, kartače, metle, krena, jerbasi in razno; na Vrdeci št. 696, voz (karpica); Salita di Greta št. 6, hišna oprava; v ulici Chiozza št. 22, hišna oprava; na argu S. Giovanni šte. 4, pisarniški predmeti.

Vremenski vestnik. Včeraj: toplota 17.5 C. — jutraj 14.2 ob 2. uri popoldne 17.5 C. — Takomer ob 7. uri jutraj 75.4.9 — Danas plima ob 8.58 predp. in ob 8.38 pop.; osaka ob 2.52 predpoldne in ob 2.42 popoldne.

Društvene vesti.

Zavodu sv. Nikolaja so darovala J. A. reninška dekleta po č. g. Alojziju Kramaršiču, kapelanu v Jarenini na Štajerskem, 10 K, gospod in gospa Gregor in Marica Bartol 2 K.

Ženski podružnici družbe sv. Cirila in Metodija je podarila gospa Antonijeta Foerster-Sibec 30 kron mesto šopka Milki za god.

G. A. Lieske je podarila 10 K. — Srčna hvala in naše čestitke k veselemu godu!

Gospa Justina Gasperčič je podarila 5 K in ne 3, kakor je bilo javljeno po p. moti. K družbi je pristopila kakor nova udinja g. Micheluzzi.

Vesti iz ostale Primorske.

× Vsprejemni izpiti na ženskem izobraževališču v Gorici. Minoli teden so se vršili na tem ženskem izobraževališču vsprejemni izpiti. Oglašilo se je k izpitu 83

Slovenk. Tri so odstopile med izpitom, od ostalih 80 pa je bilo vsprejetih le 40, ker je le za toliko število na tem zavodu prostora.

× **Vipavska normalno-tirna železnica** je izročena javnemu prometu. Nekatere postaje pa še niso odprte tudi za prevažanje tovorov, ker niso še dodelane dovozne ceste. Dotične občine naj bi se pač požurile v javnem interesu. Čudna storija pa je s postajo v Št. Petru. Danes je namreč prišel v naše ured. nekdo, ki se je vozil s prvim vlakom nove železnice od Ajdovščine pa do Gorice. Na lepo zgrajeni postaji v Št. Petru, kjer bo gotovo razmeroma velik promet, se vlak ni ustavil! Potniki so kar gledali v začudenju. Poizvedovaje po vzrokih so doznali, da se občina brani urediti in uglediti ter posuti drobnim gramozom kakih 90 metrov dovozne, v svojih podlagah že dovršene ceste. Mi menimo, da bi občina vendar ne smela biti tako trmasta, tudi če ima prav s pravnega stališča, kjer gre za toliko javen interes. In pa še toli imovita občina, kakor je — ako se ne motimo — ravno Št. Peter pri Gorici. Vsaj kakor taka je bila na glasu, dokler je tam županoval pokojni grof Fran Coronini. Za tako obščino je, ako gre za velik javen interes, svota kakih 500 gl. — prava bagatela! Tudi današnja »Gorica« potrja, da je res konflikt med železnico in šempetersko občino, rekši, da železnica zahteva od občine pokritje tretjine stroškov za omenjeno dovozno cesto. Sicer pa je to postransko vprašanje: glavno je, da se občina res upira. In bila krivda tu ali tam: neodpustno bi bilo vendar, ako bi občina dopuščala, da bi moralo občinstvo trpeti radi tega konflikta.

Jezó v sreč in ogorčenje moramo konstatirati nadalje, da se tudi na tej železnici, ki teče od ene zaključne postaje pa do druge izključno po slovenski zemlji in ki je namenjena slovenskemu ljudstvu, kaže slavofobni zistem naše države.

Iz »Gorice« posnemljemo, da je ravnateljstvo državnih železnic doposlalo uredništvu tega lista vozni red v italijanskem jeziku! S tem je rečeno, da slovenskih niti natisnili niso! Kajti tega si ni lahko misliti, da bi ravno slovenskemu listu dopuščali laški vozni red, ako bi imeli tudi slovenskega!!

Nadaljno okolnost, ki priča, da hoče ravnateljstvo državnih železnic celo na tej progi odrekati slovenskemu življu enakopravnost, nam je povedal že gori omenjeni potnik: okolnost namreč, da so vozni listki — nemško italijanski!!!

Tako dosledno, tako sistematično, tako proračunsko, tako intenzivno ni morda še nobena avstrijska vlada v vsej konstitucionalni dobi pritiskala naš slovenski živelj v Primorju, kakor se godi to sedaj v dobi Körberjeve — nevarnosti! Istig. Körber pa bo gotovo kaj sladko govoril z našimi poslanci o — nagodbi z Ogrsko!!

× **Iz Klanca.** Veselica našega mladega bralnega in pevskega društva »Slavnik« obnesla se je minolo nedeljo prav izbornó. Vsa vas je bila v zastavah, posebno pa hša in dvorščice g. Metlike, kjer se je vršila veselica. G. Mijo Žagar je v imenu novega društva pozdravil vse došle goste in občinstvo, konstatiral obstanek društva ter želel istemu prospeha in procvita. Taka čuvstva so navdajala tudi nas, ko smo poslušali govornika.

Domači mešani zbor je pel »Rožice«, »Peva Švicar po planini«, »Sarafan« in »Opomin k petju«. Po pravici se more omeniti, da se je občinstvo čudilo, da je to društvo po 2 kratkih mesecih svojega obstanka tako imenitno izvajalo te točke. Glasovi so bili prav dobro izveščani, harmonija in tempo prava. Skore vse pesmi so morali ponavljati. Vsa čast g. pevovodju Bonin-u iz Boršta, da se je toliko potrudil! A sedaj je tudi žel sad svojemu trudu.

Mešani zbor iz Boršta je pel pod vodstvom istega gospoda »Nazaj v planinski raj« tudi lepo. — Priznati moramo tudi, da je možki zbor društva »Venec« iz Kozine prav izbornó pel svojo »Na planine«. O vrlini tega društva smo se uverili tudi po veselici, ko je tako krasno peval več pesmi v prostorih gostilničnih.

Kaj pa naj rečem o igri »Brati ne zna?« Muzikant Primož (g. Žagar) je bil v svoji ulogi dober, le tu pa tam malo pretih. Dober nastop je imel Štupar (g. I. Metlika), ki je znal dobro varati svojega prijatelja. Prav dobro je bila navihana Lenčka (gdč. Rušnjak), češ: »Vzemi me, ali pa plačaj

dolg!« G. a Ničla (g. a ud. Grahli) je pokazala, da ume prav dobro ulogo dobre hišne gosposdinje, ki tako lepo skrbi za svoje goste. A znala ga je tudi v pisnu varati, tega ubozega »muzikanterja«. Maska in nastop pisarja (g. And. Petrinja) sta bila tudi prav dobra.

Tako se je završila ta igra, ki je dala toliko smeha občinstvu. Želeti bi bilo, da bi se dramatika pri nas res učila; to daje najboljšega užitka občinstvu.

Šaljiva tombola je tudi dobro delala. Dobitki so bili res lepi; a bilo je tudi takih, da je »srečnej« prejel zavoj velik kakor hiša, — notri pa peščico ovsa! Vse, vse je bilo v smehu, ker je šlo za koristin podlago novemu društvu.

Ples je potem trajal skoro vso noč. Mladina se je vrtela, drugi pa so v gorenjih prostorih pevali; kar pa je bilo bolj starih, so pa — tarokirali!

Občinstva je bilo mnogo iz Boršta, Kozine, Bazovice, Boljuna, Gročane. Še vaši tržaški Slovenci in Slovenke so bili zastopani.

Novemu društvu želimo v naši Istri res procvita in življenja, — tacega življenja, ki bo vedrilo, učilo in vzbujalo naše ljudstvo, da se bo isto zavedalo svoje dolžnosti nasproti našemu zatiranemu narodu!

Vesti iz Štajerske.

— Za deželnozborske volitve piše »Domovina«:

Časi so resni, in Slovenci Spod. Štajerske morajo poslati takšne može v deželni zbor, o katerih so prepričani, da se bodo neustrašeno potegovali za naše pravice in neumorno branili v kulturnem in gospodarskem pogledu interese spodnjega dela dežele pred nemškimi prenapetostmi v Gradcu in delovali za blaginjo svojih volilcev. Ako pomislimo, v kako slabem stanju se nahaja deželni Slovencev, ako pogledamo na pridobitve zadnjih let, ki smo si jih priborili, nas mora navdati strah pred bodočnostjo. Na vseh poljih smo res tako zaostali, da bo treba največjega truda naših poslancev, ako hočemo doseči ono, kar nam gre po božjih in človeških zakonih. Zato moramo poslati v deželni zbor takšne može, ki se energično in radikalno postavijo v boj za izpolnitev našega narodnega programa.

Ako pogledamo na južni del Tirolske, kjer biva jo Italijani, vidimo lahko, da so oni mnogo več dosegli, da so oni mnogo bližje izpolnitvi svojega narodnega programa, katerega bistveni del je samouprava Južnega Tirola. In vendar je Italijanov na Južnem Tirolskem le okrog 360 tisoč, torej jih je mnogo manje, nego štajarskih Slovencev, a njihovi poslanci so z velikim naporom in pogumom šli v boj nasproti Nemcem ter dosegli, če že ne narodne samouprave, vendar vsaj to, da se Nemci žnjimi pogajajo glede njihovih zahtev.

Glavni del našega programa je tudi ločitev od nemškega dela dežele in ustanovitev lastnega deželnega šolskega sveta in namestništva. Da dosežemo to, se bodo morali naši poslanci postaviti v boj na vse načine in z vsemi dovoljenimi sredstvi. Poslati moramo v Gradec takšne poslance, ki nam obljubijo, da bodo skušali z vsemi možni priboriti to našo zahtevo. Dati jim moramo na pot materialne opore, izvoliti jih moramo z veliko večino, da bo vlada videla, da ves narod zahteva lastne samouprave.

Razne vesti.

Smrt Emila Zole. Danes so tako rekoč vse oči obrnne v Pariz, kjer leži na mrtvaškem odru mož veleum, ki je se smerjo, ki jo je dajal pripovedni literaturi, ne le francoski, ampak vseh narodov, vzbujal toliko občudovanje in toliko nasprotstva. Listi liberalnih struj pišejo vznešene članke, opisuje Zolo kakor junaka, ki je bil pripravljen pretrpeti vse za resnico, za to, kar je spoznal za pravo. Slik jo ga kakor velikana v borbi za idejo človečanstva.

Listi nasprotnih struj se pa gibljejo v drugi skrajnosti. Očitajo mu — da si mu priznavajo nenavaden talent —, da se je izneveril pravi umetnosti. Njegovi romani da so le zastrupljali in ne vedrili in plemenili. Priznavajo pa tudi ti posledaji, da delovanje Zole zapušča globoke sledi za seboj.

Nacionalistični, pokojnemu pisatelju skrajno nasprotni listi skušajo vzbujati mnenje, da se ni dogodila nesreča, ampak samo-

mor. Službene vesti pa zatrjajo, da ni dvoma na tem, da je bil Zola žrtev nesrečnega slučaja. To da je dokazalo tudi raztelesenje. Zdravniiki, ki so ga raztelesili, da menijo, da bi bila rešitev Zole še možna, ako bi mu bili posli, čim so prišli v sobo in našli Zolo v nezavesti, nategnili jezik, ali, ako bi bil zdravnik došel vsaj pol ure prej.

Podporno društvo za slovenske visokošolce v Pragi je začelo s tem mesecem zopet svoje delovanje. Odbor se obrača do vseh prijateljev društva z nujno prošnjo, da se tudi letos spomnijo slovenskih visokošolcev v Pragi nabiranjem in dopošiljanjem prispevkov. Prirejanjem zabav in s tem, da se prigrasijo za poverjenike društva.

Društvo je izdalo takom šestih mesecev minolega leta 883 K! To je najlepši dokaz, kako potrebno in kakega pomena je to društvo ter bodi onim rojakom, ki dosedaj še niso pristopili društvu, v vspodbujbo in nagib, da store to čim prej.

Oni visokošolci, ki nameravajo priti na praško vseučilišče ter računajo na podporo društva, pozivljejo se, da svoj prihod in svoje aspiracije t a k o j pisмено naznanijo.

Za odbor:

Josip Germ
tajnik.

Fran Tomšič
preds.

Gospodarstvo.

Ustanovitev delniške družbe združenih pivovaren Žalec in Laški trg v Ljubljani. (Izv. poročilo).

Nadaljevanja ustanovnega občnega zbora navedene družbe udeležilo se je 24 delničarjev, kateri so zastopali 148 delničarjev z 2726 delnicami. Predsedoval mu je gospod Ivan Hribar, župan ljubljanski, ki je v kratkih besedah očrtal pomen in važnost tega novega podjetja, na kar je zbor prišel na dnevni red. O prvi točki, to je, o nakupu pivovaren, je poročal g. dr. Karol Triller, pravni zastopnik Ljubljanske kreditne banke in sicer na podlagi pogodbe, katero je sklenila ljubljanska kreditna banka in poznejšega dodatka v to izvoljene cenilne komisije, v kateri so bili gospodje dr. Ivan Deško, Hugo Eberl, Ivan Šreca in Ladislav Pečanka. Istim se je pridružil še zapriseženi cenilec g. Ferdinand Golobranec iz Gaberja. Vse predlagane točke so bile na to soglasno vsprejete. Predsednik je naglašal, da se je s tem sklepom ustanovila delniška družba in da, ako bo ugodno vsevala ta delniška družba, za dobo Slovence več veselje za ustanovljanje večih industrijalnih podjetij.

Na to je predlagal dr. I. Sernee, da naj občni zbor izreče zahvalo kreditni banki za zasluga, ki si jih je pridobila za ustanovitev te delniške družbe, kakor tudi gospodu Kuketzu.

Ta predlog je bil soglasno vsprejet s pristavkom, da se to zabeleži v zapisniku ustanovnega občnega zbora. — Gospod predsednik je stavil k temu še dodatni predlog, da se zabeleži v zapisniku zahvala delničarjev g. u dru I. Karlovšek, kateri se je največ trudil o razpečevanju delnic, kar se je tudi soglasno sprejelo.

O določanju števila upravnih svetnikov nove družbe je bil sprejet končni predlog da se poleg delegata ljub. kreditne banke izvoli še osem upravnih svetnikov, kar je bilo sprejeto z veliko vočino glasov, na kar je zbor takoj prešel k volitvi upravnih svetnikov. Delegatom ljubljanske kreditne banke je določil upravni svet svojega člana gospoda Iv. Hribarja, kar je bilo z navdušenjem vsprejeto na znanje. V upravni svet so bili izvoljeni z 2726 glasovi sledeči gg.:

Dr. Ivan Deško, odvetnik iz Celja, Hugo Eberl, posestnik v Ljubljani, Simon Kuket, pivovarnar iz Žalec, Fran Roblek, posestnik iz Žalec, Alojzij Vodnik, trgovec iz Ljubljane; z 2676 glasovi: Ferdinand Roš, župan iz Hrastnika, z 2311 dr. Josip Sernee, odvetnik iz Celja in dr. Josip Karlovšek, odv. kand. iz Celja.

Na predlog predsednika so bili izvoljeni revizorji gg.:

Arnost Bezenšek, uradnik banke »Slavije« v Ljubljani, Vit Hedina, prokurist Živnostenske banke na Dunaju in Ladislav Pečanka, ravnatelj ljubljanske kreditne banke, namestnikoma istih pa gospoda Ivan Wako-nigg, trgovec v Šmartnem in Ivan Brezovnik, posestnik iz Vojnika.

Po dovršenih volitvah je predsednik zaključil zborovanje ter se zahvalil delničarjem na tako obili udeležbi.

V prvi seji upravnega sveta je bil izvoljen predsednikom nove delniške družbe gospod Ivan Hribar, župan ljubljanski, podpredsednikom pa gospod Ivan Deško. Slavnostni banket, na katerega je g. Simon Kuket povabil vse udeležence ustanovnega občnega zbora, zaključil je ustanovitev nove delniške družbe, katera nam je lep znak složenega delovanja krajskih in štajarskih slovenskih rodoljubov in nam daje nado, da bodo temu prvemu koraku na industrijelnem polju sledili še drugi. Novi delniški družbi pa kličemo z besedami nje predsednika: vivat, floreat, crescat!

Brzjavna poročila.

Državni železniški svet.

DUNAJ 1. (B.) Minister za železnice je na mesto izstopivšega člana Henrika Politzerja imenoval dosedanjega namestnika Josipa Basevija članom državnega železniškega sveta. Njega namestnikom pa člana trgovinske in obrtne zbornice v Trstu, Cezarja pl. Combija.

Imenovanje v učni stroki.

DUNAJ 1. (B.) »Wiener Zeitung« javlja: Minister za bogočastje in nauk je imenoval suplenta na učiteljsišču v Kopru. Jakoba Jakaca, provizoričnim glavnim učiteljem na tem zavodu.

Smrt Zole.

PARIZ 1. (B.) Pogreb Zole se bo vršil v petek brez cerkvene slavnosti.

PARIZ 1. (B.) Stanje soproge Zole je bilo včeraj jako resno. Težko da bi jej pred pojutranjim dovolili videti truplo soproga. Testamenta niso našli, vendar sodijo, da je testament. Zola je baje še dihal, ko je služabništvo pršlo v sobo. Minola pa da je cela urna, predno so našli zdravnika. »Echo de Paris« poroča, da hoče več členov večine v komori predlagati za Zolo naroden pogreb.

Današnji ministerski svet se utegne baviti s tem vprašanjem. »Aurore« zahteva, da pokojnika polože v panteon. Listi poročajo, da se Dreyfus misli se svojo rodbino udeležiti pogreba.

Persekucije Ircev.

LONDON 1. (B.) Irski člana parlamenta Dufy in Roche sta stala danes pred sodiščem, obtožena, da sta grozila vladi. Dufy so obsodili na dva meseca, Roche-a pa na štiri mesece ječe in v prisilno delo med tem časom.

Svoji k svojim!

ZALOGA

pohištva

dobro poznane

tovarne mizarske zadruga v Gorici (Solkan)
vpisane zadruga z omejenim poroštvom

prej Anton Černigoj

Trst, Via di Piazza vecchia (Rosario)
št. 1. hiša Marenzi.

Največja tovarna pohištva primorske dežele.

Solidnost zjamčena, kajti les se osuši v to nalašč pripravljenih prostorih s temperaturo 60 stopinj. — Najbolj udobno, moderni sestav. Konkurenčne cene.

Album pohištva brezplačen.

Aleksander Levi Minzi

Prva in največja tovarna pohištva
vseh vrst.

••• T R S T •••

TOVARNA: Via Terna, vogal Via Limitana	ZALOGA: Piazza Rosario št. 2 (Solako poslopje) in Via Riberge št. 21
---	---

Telefon št. 670.

Velik izbor: tapetarij, zrcal in slik. Izvršuje naročila tudi po posebnih načrtih.

Cene brez konkurence.

ILUSTROVANI CENIKI ZASTONI IN FRANKO
Predmeti postavijo se na par obrod
ali železnico franko

MATTONI

GISSHÜBLER

naravnost
alkalična kladina

Sveže maslo naravno iz štarskih planot, prodaja in pošilja na dom prodajalnice jestvin v ulici Farneto števil. 26.

Prodaja sede stare in nove; sodar v ul. Boschetto števil. 20.

Jakob Kosmerlj

— TRST —

ulica ss. Martiri št. 16
nasproti Komando Marine.

— TRGOVINA —

jestvin in kolonijalnega blaga, delikates in konserv.

Izbor raznih vin in likerjev.

Imam tudi filijalko v ulici Bastione št. 2 nasproti ženskem liceju.

Priporočam se p. n. občinstvu in sem naju lanejši

Jakob Kosmerlj.

Sprejemajo se tudi naročbe za razpošiljanje

100 do 300 goldinarjev

zamorejo si pridobiti osebe vsakega stanu v vsakem kraju gotovo in pošteno, brez kapitala in rizika z razpečevanjem zakonito d. vojennih državnih papirjev in srečk. Ponudbe pod naslovom Ludwig Oesterreicher v Budimpešti, VIII Deutshegasse, 8.

JAKOB BAMBIČ

trgovec z jedilnim blagom

Via Giulia št. 7.

Priporočam svojo zalogo jestvin kolonijalij, vsakovrstnega olja, navašnega in najfinejšega. — Najfineje testenine, po jako nizkih cenah, ter moke, žita, ovsu, otrobi. — Razpošilja naročeno blago tudi na deželo na debelo in drobno. — Cenike razpošilja franco.

— Zadnji teden. —

Srečke loterije c. k. dun. redarstva

po 1 krono

1500 dobitkov, med temi 100 glavnih dobitkov v efektivni vrednosti

kron 50.000 kron.

Prvi trije glavni dobitki kron 25.000, 5000, 1000 se izplačajo na zahtevanje po odbitku zakonitega davka

— v gotovem denarju. —

Vdobjajo se v vseh menjalnicah, tobakarnah, loterijskih nabiralnicah in pri

Polizei-Lotterie-Bureau, Dunaj, I. Singerstrasse 2, kateri pošilja tudi vsakemu kupcu srečke brezplačno in franco izkaz srečanja.

Prodajalnica izgotovljenih oblek

— „Alla città di Trieste“ —
trvrdo

EDVARD KALASCH

Via Torrente št. 34

nasproti gledališču „Armonia“ s krojačnico, kjer se izvršujejo obleke po meri in najugodnejših cenah. V prodajalnici ima tudi zalogo perila za delavski stan po izvenredno nizkih cenah. Izbor boljših in navašnih snovij.

VELIK IZBOR

izgotovljenih hlač za delavce

kakor tudi blaga za hlače, ki se napravijo po meri.

Novo ljudsko kuhinjo

sem odprl v novi hiši

ulica Salice št. 27.

ter se priporočam cenjenemu delavstvu za blagohotno podporo, kajti tudi moja bode skrb, da dobro in točno postrežem s kavo, ribami, skuho (mineštro) itd.

V tem pričakovanju se beležim

Anton Benolič.

V novi trgovini na drobno

Peter Klansich

Piazza Nuova (Gadola) št. 1, zraven bukvarne Chiopris se nahaja bogata zaloga

platnega in bombažnega blaga za opravo nevestam po najugodnejšimi cenami.

— Velik dohod fruštanj in pogrinjaj. —

Edini zastop se zalogo za Trst, Goriško, Reko, Istro in Dalmacijo

TOVARN ZA PLATNO IN PRTE v COURTRAI, FIANDRIJA (BELGIJA).

Stavbinsko podjetje

G. TÖNNIES

Stavbinsko podjetje

Ljubljana.

Tovarna za mizarsko orodje in parkete, stavbinsko in umetno ključarstvo.

— Delavnica za konstrukcijo železa itd. —

Sprejema naročbe za vsakovrstna mizarska dela kakor: kompletna okna za cele stavbe in izložna okna na vreteno, vrata, portale, oprave za prodajalne in drugega pohištva v vseh zlogih. — Podovi mehki in trdi vseh vrst kakor: deščice, parkete, od jermenja in navašnega lesa. Kompletna stavbinska kovaška dela, stopnice, ograje, žične mreže, železne zatvornice na vreteno ita. itd.

Proračuni brezplačno.

Reference prve vrste na razpolago.

Svilene plinove MREŽICE!!

„ROYAL“

dajajo najbolj bleščečo luč in so neverjetne solidnosti po 35 in po 50 nvč.

Cilindri, tulipani, klobuki za svetilke itd.

Naročbe.

PODJETJE ZA NEPREGORLJIVE LUČI

P. ROZZO, ul. S. Antonio 5.

Paglianovo mazilo (sirup)

za osveženje in čiščenje krvi

— prof. Ernesta Pagliano —

nečak pokojnega profesorja Hieronima Pagliano

je bilo predloženo zdravstvenemu vodstvu min. za notranje posle, koje je dovolilo razprodajo.

Odlukovano na narodni farmacevtski razstavi 1894 in na higijenični narodni razstavi 1900 z zlatimi kolajnami.

Dvor višjega sodišča v Lucca je izdal razsodbo po koji ima tvrdka Hieronima Pagliano izključno pravico postopati proti vsakomur, ki bi razpečaval ponarejanja, ter je ob jednem prisodil tvrdki vse sodne troške in odvjetniške troške provizorne do leta 1897.

Naš sirup je ravno isti, kojega je izumil 1838. pok. naš stric prof. Hieronim Pagliano ter hranimo njegove izvirne recepte, s kojimi se je dokazala resnica. Vsi ti dokumenti ki so pisani z njegovo lastno roko, so bili predloženi pristojnemu sodišču

Pozivljamo vsakogar, da preklče; to zadščša v dokaz resnice, koje smo vedno trdili in razkrili brezvestne laži gotovih špekulantov. Zgoraj označene listine zamore si vsakdo ogledati. Ogibajte se vedno ponarejanj in zahtevajte vedno izdelke, koji losijo na lončku in ovitkih našo varstveno znamko. Tvrdka nima družice. — Napolj 4, Calata S. Marco.

Najstarejša slovenska tovarna in zaloga pohištva

Andrej Jug

TRST — ulica sv. Lucije št. 12 (zadej c. k. sodnije) — TRST

priporočam svojim cenjenim rojakom svoje najboljšje in trpežno pohištvo, bodisi svetlo ali temno poltirano, kakor za spalne, jedilne in vizitne sobe. Sprejema tudi naročbe za vsakovrstne izdelke po načrtu ali poprave, krtere izvrši v najkrajšem času in v polno zadovoljnost naročitelja.

Cene brez konkurence.

Za obilne naročbe se toplo priporočam svojim rojakom v mestu, okolici in na deželi: v mislu gesla: Svoji k svojim!

Jedina patentovana zmes, pripoznana glede trpežnosti za tlakovanje, je

LEGNOLIT.

Najbolj udobno. Jamstvo 10 let. Paziti je na ponarejanja, ki provzročajo podove prašne, krhke, nepravilne in podvržene razpokam.

Vzorci, cenike in proračune pošilja brezplačno in franco

LEGNOLITH C.o v TRSTU, ulica Nuova št. 14.

„Andemo de Franz“

krčma

v ulici Geppa št. 14.

Toči vina prve vrste:

Bela vipavska liter po 40 kr.
Črna istrska „ 36 „

Kuhinja domača, vedno preskrbljena z gorkimi in mrzlimi jedili po zmernih cenah.

Družinam se pošilja na dom od 10 litrov naprej: Ipavsko belo liter po 32 kr.
crno istersko liter po 28 kr.

Priporočam se tudi krčmarjem, katerim dajem vinood 50 litrov naprej po dogovorjeni ceni.

Josip Furlan, lastnik.

A. BUCHBINDER

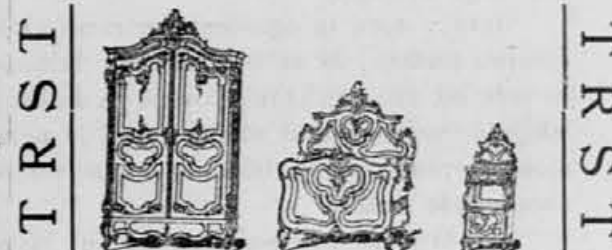
TRST. — ulica Riborgo št. 27. — TRST.

Raznovrstna zaloga ogledal in okvirjev tapetarij vseh vrst, ročnih kovčkov in velikih kovčkov vseh vrst po načrtih železnice. Naročbe sprejema za kompletne sobe toli v mestu koli za odpošiljanje po železnici ali morju.

TOVARNA POHIŠTVA

IGNACIJ KRON

Dvorni založnik. — Ustanovlj. 1848.

ulica Cassa di Risparmio
Tovarna na Dunaju.

Novi ceniki, izvirni narisi, načrti za sobe na zahtevanje — — — — — brezplačno. — — — — —

Glavni zastop za Trst, Kras, Goriško, Istro, Dalmacijo in Tirolsko zavarovalnega društva na življenje in rente

GLOBUS

centralno ravnateljstvo na Dunaju
I. Franz-Josefs-Quai št. 1a (v lastni hiši).

Popolno vplačana glavnica 2.000.000 K, ustanovljena od dunajskega bančnega društva in bavarske hipotekarne in menične banke v Monakovu.

Sprejema zavarovanja na življenje v raznovrstnih kombinacijah in proti nizkim premijam. Specijalno zavarovanje otrok brez zdravniškega ogleda, izplačavi v slučaju ženitve ali prehoda v vojske zavarovani znesek pr. t. malemu odbitku pred pretekom zavarovalne dobe.

Glavni zastop v Trstu, Corso št. 7. Telefon 469.

Prave

kranjske klobase

razpošilja po poštne povzetju od 5 klg. naprej, kilo po gld. 1.35 Angela Novak, Trebnje, Dolenjsko.

Spoštovane slovenske gospodinje
Zahtevajte pri svojih trgovcih

— novo —

Ciril-Metodijevo

— cikorijo. —